

STANDARD 7

Prevence

7a

Orgán sociálně-právní ochrany aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti. Prokazatelně koordinuje, případně vytváří podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu.

Cíle kritéria:

- pracoviště orgánu sociálně-právní ochrany má jasně stanoveno, jak postupuje při vyhledávání a monitorování ohrožených dětí
- pracoviště prokazatelně realizuje či koordinuje preventivní aktivity ve svém správním obvodu

Za účelem splnění standardu je nutné vymezit pojem „ohrožené dítě“:

Ve smyslu §6 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů se za ohrožené dítě považuje zejména dítě:

- jehož rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;
- které bylo svěřeno do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- které vede zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbává školní docházku, nepracuje, požívá alkohol či jiné návykové látky, žíví se prostitucí, spáchalo trestný čin nebo, jde-li o dítě mladší než patnáct let, spáchalo čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchá přestupky nebo jinak ohrožuje občanské soužití;
- které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- na kterém byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jeho lidskou důstojnost, jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
- které je na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umístováno do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jeho umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- které je ohrožováno násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- které je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nachází bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dítěte nebo jsou anebo mohou být příčinou jeho nepříznivého vývoje.

1. Zaměstnanci OSPOD aktivně vyhledávají a monitorují ohrožené děti, tuto činnost směřují ke zlepšení situace v obvodu. Obecně věnují zaměstnanci sociálně-právní ochrany zvýšenou pozornost dětem s omezenou sociální percepcí, traumatizovaným, s handicapem, s problematickým chováním, evidovaným v systému pro některou z forem ohrožení (týraným, zneužívaným, zanedbávaným).
2. Zaměstnanci využívá různé způsoby vyhledávání a monitoringu dětí. Zaměstnanci např. mapují v průběhu šetření v terénu vždy také další dění v lokalitě, sledují a všímají si přítomnosti bezprizorních dětí potulujících se po ulici, které by v té době měly být ve škole, příp. ve školce, všímají si rizikových míst. Zaměstnanci, v jejichž lokalitě se nachází ubytovny či bytové domy, jsou v pravidelném kontaktu s majiteli domů, či správci ubytoven (*v případě, že o spolupráci mají zájem*).
3. Informaci či podnět ohledně možného ohrožení dítěte může pracoviště obdržet od kterékoliv fyzické osoby, školy, mateřské školy nebo jiného zařízení určeného pro děti, od lékaře, obecní policie nebo Policie ČR. S výše uvedenými institucemi orgán SPOD úzce spolupracuje.
4. Zástupci orgánu SPOD úzce spolupracují s odborem BaM v oblasti přidělování bytů, vedoucí odboru sociálních věcí se pravidelně zúčastňuje jednání bytové komise.
5. Na zaměstnance OSPOD se s žádostí o pomoc může obrátit samo dítě, a to i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu.
6. Na webových stránkách úřadu www.vitkovice.ostrava.cz je uvedena informace a poučení, jak postupovat v případě podání oznámení ohledně možného ohrožení dítěte.
7. Zaměstnanci OSPOD se na žádost škol účastní výchovných komisí, na kterých jsou projednávány výchovné problémy dítěte v případě, že se škole nedaří pomocí výchovných opatření zlepšit chování, nebo docházku dítěte do školy.
8. Pracoviště SPOD rovněž spolupracuje s řadou poskytovatelů sociálních služeb a zařízeními pro realizaci volnočasových aktivit.
9. Zaměstnanci OSPOD ve spolupráci s neziskovými organizacemi a městskou policií sledují výskyt sociálně-patologických jevů ve vyloučených lokalitách a vyhodnocují potřebnost a realizaci preventivních programů, a to jak krátkodobých, tak dlouhodobých. Městský obvod každoročně realizuje v rámci projektu prevence kriminality pro děti z vyloučených lokalit programy zaměřené na správné trávení volného času.

7b

Orgán sociálně-právní ochrany v rámci preventivních aktivit spolupracuje s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci, zejména s orgány územní samosprávy, pověřenými osobami, poskytovateli sociálních služeb, zástupci škol a školských zařízení, Policií České republiky, Probační a mediační službou, soudem, státním zastupitelstvím, poskytovateli zdravotních služeb, případně dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci zúčastněnými na péči o ohrožené děti podle místních potřeb a podmínek. Všechny uvedené subjekty mohou jako formu spolupráce v rámci výše uvedeného zvolit tým pro děti a mládež.

Cíle kritéria:

- v oblasti prevence je uplatňován multidisciplinární přístup
- existuje osvěta, vzdělávání o sociálně-právní ochraně dětí na všech úrovních společnosti
- speciální multidisciplinární tým má v oblasti prevence jasně stanoveny cíle i pravidla fungování

1. Projekt „**Systém včasné intervence**“ (dále jen SVI) prostřednictvím elektronické sítě propojuje všechny subjekty spolupracující v rámci péče o děti vyžadující zvýšenou pozornost, tj. OSPOD, Police ČR, Městská policie, Státní zastupitelství. Jedná se o informační systém, do kterého jsou primárně zapojeny všechny ostravské orgány sociálně-právní ochrany dětí. Partneři informačního systému jsou i Policie ČR a Městská policie, tyto subjekty do systému formou oznámení vkládají aktuální informace ohledně situace dítěte, tyto informace se tak operativně rychle dostávají ke konkrétním pracovníkům OSPOD.
2. **V rámci pohotovosti** poskytuje SVI zaměstnanci, který aktuálně pohotovost vykonává, potřebné informace ke klientovi na území celého města Ostrava a širšího správního obvodu (je umožněn speciální přístup pro zaměstnance vykonávající pohotovost) – viz standard č. 1b.
3. V rámci města Ostravy pracuje **Tým pro mládež** – multidisciplinární tým složený ze zástupců orgánů sociálně-právní ochrany jednotlivých městských obvodů a magistrátu, Policie ČR, Městské policie, probační a mediační služby, Okresního soudu v Ostravě, Okresního státního zastupitelství v Ostravě, metodiků prevence ostravských základních škol, středních škol a Střediska výchovné péče v Ostravě–Koblově; tým se schází nejméně 2x ročně a řeší aktuální problémy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí na území města Ostravy. Za OSPOD ÚMOb Vítkovice se jednání zúčastňuje vedoucí oddělení.
4. Vedoucí oddělení se pravidelně, zpravidla 1x měsíčně, účastní **porad vedoucích OSPOD SMO**. Na poradách je řešena společná problematika z oblasti SPOD. Na poradě jsou pravidelně zváni zástupci neziskových organizací, spolupracujících odborů (př. školství, úseku sociální práce).
5. **Multidisciplinární týmy** vznikly za účelem spolupráce terénních pracovníků z nestátních organizací, úřadu, pedagogických asistentů ze škol a policistů z dané oblasti. Schůzky se konají jedenkrát měsíčně v prostorách CENTORM z.s., za odbor sociálních věcí se schůzek zúčastňuje

kurátor pro mládež. Cílem setkání je efektivní řešení aktuálních problémů v oblasti péče o ohrožené děti.

6. **Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava** - na základě dlouhodobého mapování potřeb uživatelů sociálních služeb a následné analýzy je pravidelně zpracováván Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava (aktuálně na období 2019 – 2022), jehož součástí je i oddíl Děti a rodina s charakteristikou cílové skupiny a seznamem poskytovatelů služeb (odborné sociální poradenství, azylové domy, krizová pomoc, sociálně aktivizační služby, sociálně-preventivní a vzdělávací aktivity určené pro děti, mládež a rodiče), veřejnost má možnost přístupu k nabízeným službám přes webový portál sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava (<http://socialnisluzby.ostrava.cz>)
7. **Komise sociálně-právní ochrany dětí** jako zvláštní orgán statutárního města Ostrava koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území celého města a širšího správního obvodu, sleduje působení opatření učiněných orgány OSPOD, popř. taková opatření sama iniciuje, posláním komise je i ochrana týraných a zneužívaných dětí. Členy komise jsou zástupci orgánu OSPOD, neziskových organizací, územní samosprávy, lékaři, psychologové. Jednotliví představitelé orgánů sociálně-právní ochrany dětí se mohou na komisi obracet se svými podněty za účelem jejich projednání.
8. Městský obvod dlouhodobě spolupracuje s Magistrátem města Ostravy a Diecézní charitou ostravsko-opavskou v Ostravě, kterým pronajímá byty k realizaci projektů **dostupného bydlení**. Organizace realizují program s cílem integrace rodin bydlících v těchto bytech, kterým hrozí sociální vyloučení, do běžného života. Při obsazování těchto bytů předkládá odbor sociálních věcí radě MOB doporučující stanovisko.
9. Za účelem osvěty jsou rovněž využívány **webové stránky** úřadu, www.vitkovice.ostrava.cz, kde jsou občané informováni o náplni a činnosti OSPOD včetně příkladů životních situací, kdy se mohou občané na OSPOD obracet.